

jo noget, man kan overveje, om man skal have Laan eller ikke Laan, thi Laan er jo ikke noget, der er fremmed for Lovgivningsmagten under flige Forhold, det have vi haft før, f. Eks. i 1861 bl. a. efter en temmelig stor Maaalestof.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget, og navnlig ønsker jeg, at vi maa komme til faste Regler, og at det tillige maa blive staaet fast, at naar vi faa dem, er det ikke Meningen om 2—3 Aar atter at forlade dem.

Mourier-Petersen: Seg skal, i det mindste for Øjeblikket, ikke komme ind paa at omtale de enkelte Baner i det foreliggende Lovforslag, jeg skal kun tillade mig at udtale min Mening om Lovforslaget i dets Almindelighed, og jeg skal gøre det i al Korthed. Seg skal ikke nægte, at jeg er bleven noget forbavset over at se et Lovforslag fremkomme som det nærværende, der giver en Bemyndigelse til Indenrigsministeren til at meddele Koncession, ganske vist under visse Forudsætninger, til et saa stort Antal Jærnbaner med eventuelt Tilskud fra Statskassens Side, som er beregnet til at være ca. 12 Millioner Kroner. Seg har nemlig staaet i den Formening, at vi egentlig havde et tilstrækkeligt Antal Jærnbaner i vort Land i Forhold til dets Størrelse, et meget respektabelt Antal Jærnbaner, og at egentlig de væsentligste Savn i saa Henseende være afhjulpne ved de Baner, vi have, og at vi i hvert Tilfælde godt kunde pausere noget, inden vi begyndte paa at bygge flere Baner, saa meget mere som der for Øjeblikket staa store og vigtige Formaal paa Dagsordenen, der have en ganske anden almindelig Interesse for det hele end disse Baner, som dog kun ere af meget underordnet Betydning, som væsentligt kun ville komme enkelte Egne eller Lokaliteter til gode, og som altsaa ikke kunne sammenlignes med disse større og vigtigere Formaal, som der ligger for i den nærmeste Fremtid, og som endnu mindre for tjene at blive sammenkoblede med et Forslag som dette, hvilket har været Tilfældet med et enkelt meget vigtigt Forslag, nemlig det, der angaar Ordningen af de kjøbenhavnske Jærnbaneforhold, et Forslag, der ikke, som man har villet gøre gældende, kun er af speciel kjøbenhavnsk Interesse, men som har Betydning for hele Landet. Det har derfor ikke andet end kunnet undre mig, at man har valgt nærværende Tidspunkt til at fremkomme med disse ikke mindre end 27 Smaabaner, der dog ere af temmelig underordnet Betydning. Ganske vist er der Forskel paa Banerne, det er i mere eller mindre

Grad, at jeg anser dem for urimelige eller ufornuftige, men der er alligevel ikke saa imellem dem, som jeg anser for saa ubetydelige, at jeg ikke kan stonne rettere, end at gode Beje vilde kunne erstatte det Savn, man nu her føler paa tilstrækkelige Forbindelsesmidler. Der er jo snart ikke en Egn, uden at den vil have sin Jærnbane uden Hensyn til, om der er tilstrækkelige Betingelser til Stede for en virkelig Trafik. Det er lige som om der er kommen — jeg kunde fristes til at sige en Jærnbanemani over en stor Del af Befolkningen og ogsaa over en stor Del af Medlemmerne i det andet Ting. Seg tror nu, at lige over for denne er der al mulig Grund til, at man faar sat en lille Dæmper derpaa, og at der baade fra Landstingets og fra Regeringens Side optrædes med en vis Forsigtighed, inden dette Jærnbanerasteri griber alt for vidt om sig, og træer i alt for stærkt Grad paa Statskassen og paa de i Forvejen tilbøds haardt betrængte og tilbøds fattige Kommuner's Kasse. En Hovedindvending, jeg ogsaa har mod dette Lovforslag, er den store Lethed, hvormed man nede i det andet Ting har behandlet denne Sag, der jo dog er af stor finansiel Betydning. Man har uden tilstrækkelig Overvejelse opstillet denne store Mængde Baner, og i det hele taget er det et meget lidet færdigt Forslag, man har sendt op til os; man faar Indtryk af, at det i det hele taget mest er kommet an paa blot at blive færdig med denne Sag og faa den sendt op til Landstinget, for at Landstinget kunde klare Resten af Sagen. Under disse Omstændigheder vil jeg dog haabe, at det Udvalgt, som jeg jo antager — naar Spørgsmaalet derom foreligger — vil faa med denne Sag at gøre, vil underkaste det en nøje og grundig Overvejelse og at dette Forslag, naar vi paa ny se det her i Tinget, maa have faaet en ny og bedre Skikkelse end den, hvori det her foreligger, at det maa blive renset og frengjort for en stor Del af de dog temmelig ufornuftige Baner, som nu findes i det, og som mangle tilstrækkelige Betingelser for at kunne blive gennemførte, nemlig, at der findes en virkelig Trafik Sted mellem de Endepunkter, der ere opstillede for Banerne, og dernæst ogsaa den Betingelse, at disse Baner ikke gribe forstyrrende ind i de bestaaende Interesser, saa at det ikke bliver Robbaner. — Endelig maa der ogsaa findes i Lovforslaget, naar det paa ny kommer frem for Landstinget, en Bestemmelse om Statstilskuddet, hvorfra Pengene skulle tages dertil, hvilket man mærkvaerdig nok helt har udeladt af Lovforslaget nede i det andet Ting, skønt det hele Tiden har været et vigtigt